



АУТЕНТИЧНА ТАПИСЕРИЈА

Таписерије из националне
Збирке таписерија “Атељеа 61”



ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ - ЗАМАК КУЛТУРЕ
КУЛТУРНИ ЦЕНТАР ВРЊАЧКЕ БАЊЕ

22. МАЈ - 21. ЈУН 2019.



2019

ВРЊАЧКА
БАЊА



УСТАНОВА ЗА ИЗРАДУ ТАПИСЕРИЈА АТЕЉЕ 61
ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ – ЗАМАК КУЛТУРЕ
Културни центар Врњачке Бање

АУТЕНТИЧНА ТАПИСЕРИЈА

Таписерије из националне Збирке таписерија “Атељеа 61”

Мај-Јун 2019.

Организатор:

Установа за израду таписерија “Атеље 61”
Завичајни музеј – Замак културе
Културни центар Врњачке Бање

Уредник:

Зоран Булатовић

Графичко обликовање каталога:
Благоје Димић, Филип Долинај

Издавач:

Културни центар Врњачке Бање

За Издавача:

Саша Миленковић

Припрема и штампа:

Интерклима-графика, Врњачка Бања

Тираж: 250

Врњачка Бања, 2019.

Своју егзистенцију у уметности, по природи захтевној, таписерија је изборила оригиналношћу идеја и снагом инвенције уметника који су умели да разумеју преимућства ове врсте ликовности. Па ипак, упркос дуго ствараним аутохтоним особеностима и кроз историју доказаним квалитетима, таписерија на глобалном плану још увек није довољно гласна у широкој уметничкој јавности и нема оно место које с правом заслужује и које јој по таквом праву припада. Спутавајуће и ризичне тачке у њеном правилном позиционирању и вредновању недвосмислено се разоткривају у сувишној и непотребној кокетирији са помодарством и трендовском и популаристичком псеудокултуром, једнако као и у свесном пристајању на имитативну корелацију са другим уметничким дисциплинама, најчешће са сликарством. Процват, декаденција и ренесанса су управо због тога често споминани термини, који се у дугој историји таписеријске уметности ритмички смењују.

Проблематика те врсте обележава и развој овог ликовног медија као једне од најмлађих уметничких дисциплина на нашем тлу. Почеци у не тако давној прошлости, без претходно познате традиције - осим у наслеђу домаће фолклорне баштине која се односи на вештину ткања и веза – обележени су трагањем уметника за специфичним таписеријским изразом. Тако је и "Атеље 61", нарочито у првим годинама рада, у сталној тежњи ка примењивој актуелности тренутка, стања, појава и ситуација у уметности уопште, пристајао на компромисна решења таписерија чији су предлошци слике или графички листови, формално адаптабилни таписеријском декоративном концепту. Стога је сасвим разумљиво стално настојање да се објасни и дефинише суштина, смисао, естетика и поетика овог медија, па су напори уметника, ликовних критичара, историчара и теоретичара уметности да уз помоћ упоредног вредновања таписерију сместе у конкретне и познате ликовне оквири резултирали низом нових термина, не обавезно и адекватних овој врсти уметности (слика у вуни, копија слике...).

Управо крајем шездесетих и почетком седамдесетих година XX века, када је аутентичност таписерије као ликовног медија често критикована, почињу да се афирмишу аутори, који исходиште својим идејама проналазе у примарним елементима ткања и могућностима које нуди материјал. Сугестивно стварајући нови приступ ликовности у оквиру овог медија, они равноправно учествују у савременим токовима светске таписерије. Ослобођене дескрипције и нарације, ове ткане форме по правилу потенцирају пластичке вредности дела и другачију пиктуралност, често уводећи трећу димензију и садејство са простором-амбијентом, који тако постаје неодвојиви део ткане целине. Инвазивнијим продором нових ликовних елемената, слободних техника и атипичних материјала у језик таписерије, али и истовременим трајањем традиционалних, проверених вредности створен је нов и убедљив идентитет аутохтоног визуелног језика. Оваквој таписерији, аутономној, независној од сликарских и графичких предлога, Милош Арсић је подвукао аутентичност, декларишући је као "ТАПИСЕРИЈУ СОПСТВЕНОГ ПУТА", а др Мирјана Теофановић је дефинисала као „УМЕТНОСТ ОБОЈЕНЕ СТРУКТУРИРАНЕ НИТИ“.

Експеримент је свакако важна и незаобилазна одредница од које уметник полази у варирању и трансформисању примарног и препознатљивог обрасца везаног уз текстилне материјале и технике. У последњих неколико деценија у овој врсти ликовности формулишу се постулати нових ликовних естетика који, захваљујући глобализацији уметности, комбинованим медијима, новим технологијама и материјалима, а пре свега израженом плурализму мисаоног процеса и социо-културолошке освешћености уметника, све сугестивније и сувереније намећу нова начела вредновања. Савремени таписеријски израз, који је истаживачки поступак одвео далеко од традиционалног поимања таписерије заправо јесте резултат богатства информација садржаних у нити као елементарном и основном градивном инструменту таписеријске уметности. Нит или влакно различитог порекла и понашања, другачијих особина и визуелно-тактилних доживљаја, изазов је сама по себи, а свакако фокус и нуклеус, на којем се у таписерији битно инсистира. За правилно дефинисање и вредновање таписерије у оквиру савремене уметности такође је важно нагласити да је неопходан синергизам између традиционална таписерије и нове форме који равноправно коегзистирају, у сукобу, у нужном преплитању и међусобном прожимању.

Веома високи домети таписеријских остварења аутора из Србије квалитети су који - упркос невеликом броју таписериста - ни мало не изненађују, пре свега захваљујући напредном истраживачком раду и вишедеценијским ентузијастичким тежњама да се равноправно учествује у светским уметничким токовима, чак и када услови то нису дозвољавали, а упркос лошим позицијама уметности и запостављености културе уопште.

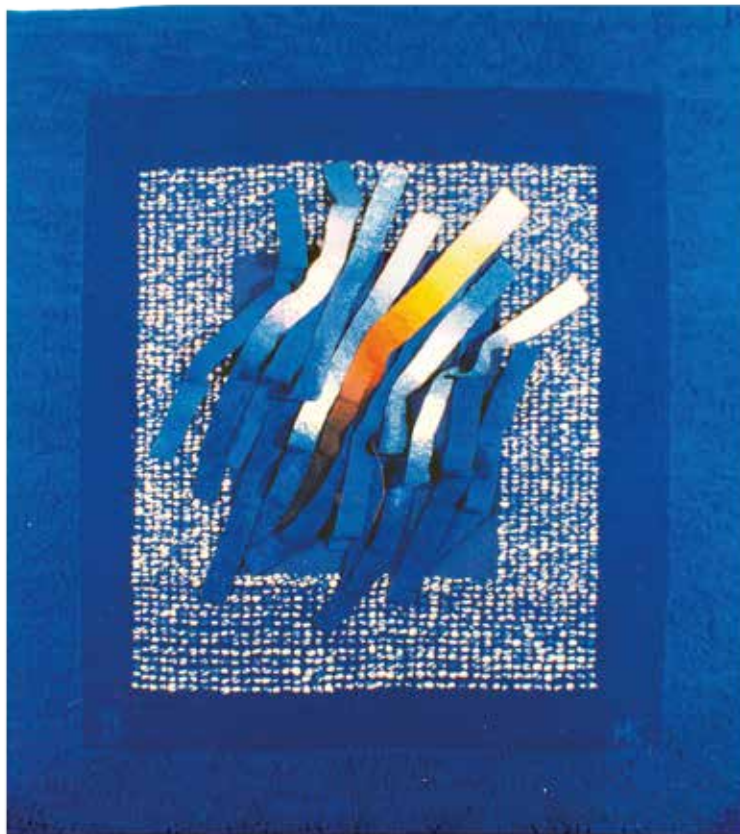
Горанка Вукадиновић



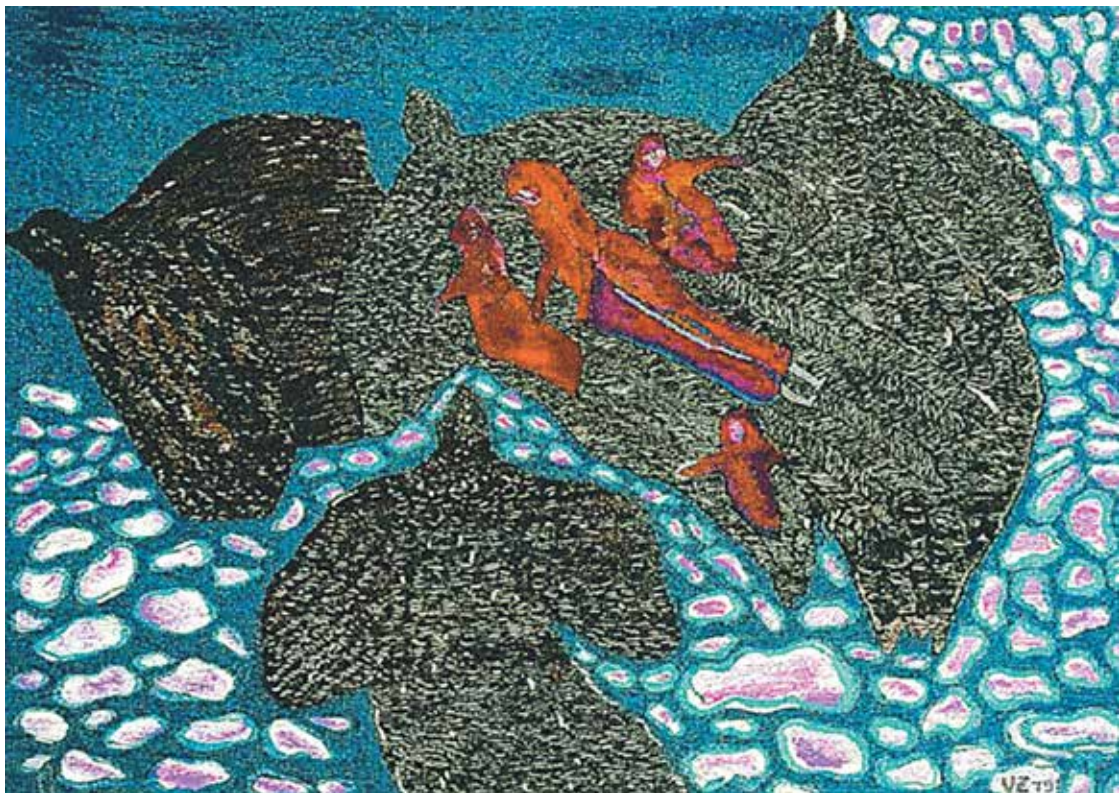
ПОЗНАНОВИЋ АЋИЋ НАДА, "Самоникли", 1988.
183 x 254 цм
Вуна, клечана техника, пупана, ефекат гајтана
Коаутори: Хорват Тереза, Андрашик Зузана



ЛЕСКОВАЦ МИЛЕТА, "Звуци југа", 1999.
241 x 170 цм
Вуна, клечана техника
Коаутори: Стојић Весна, Вангер Жужана



КЕШЕЉ МИЛАН, "Плава таписерија", 1982.
190 x 166 цм
Предена и непредена вуна, комбинована техника
Коаутори: Живановић Смиља, Прегун Зора



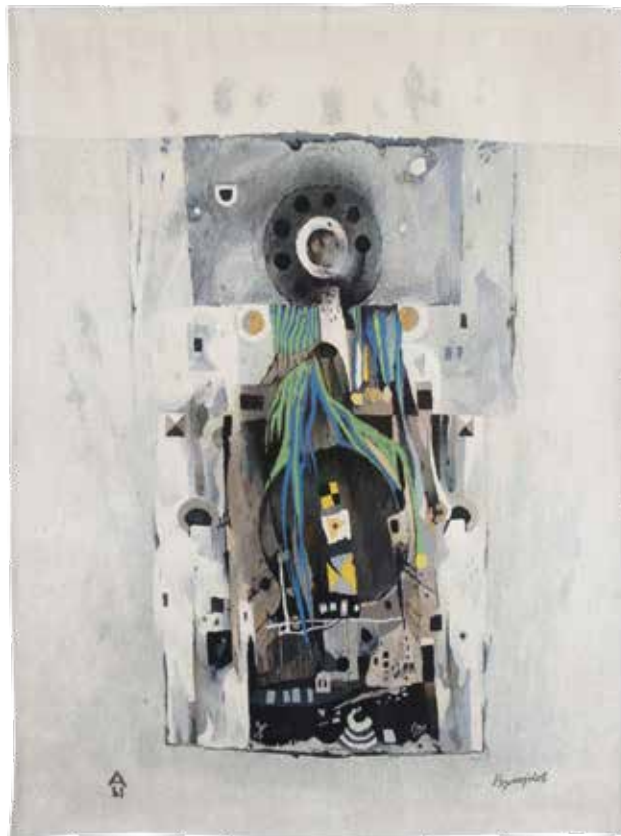
ЗАРИЋ ВЕРА, "Птице", 1985.
146 x 227 цм
Вуна, клечана техника, соумак
Коаутори: Хорват Тереза, Андрашик Зузана, Ђукић Ева



ШОБОТА СЛОБОДАНКА, "Таписерија", 1993.
167 x 278 цм
Вуна, клечана техника
Коаутори: Шијачки Ана, Андрашик Зузана



ЖИЖАКОВ МАЈА, "Врт", 2010.
194 x 142 цм
Кудеља, клечана техника, ефекат гајтана
Коаутори: Ђукић Ева, Добановачки Мирјана

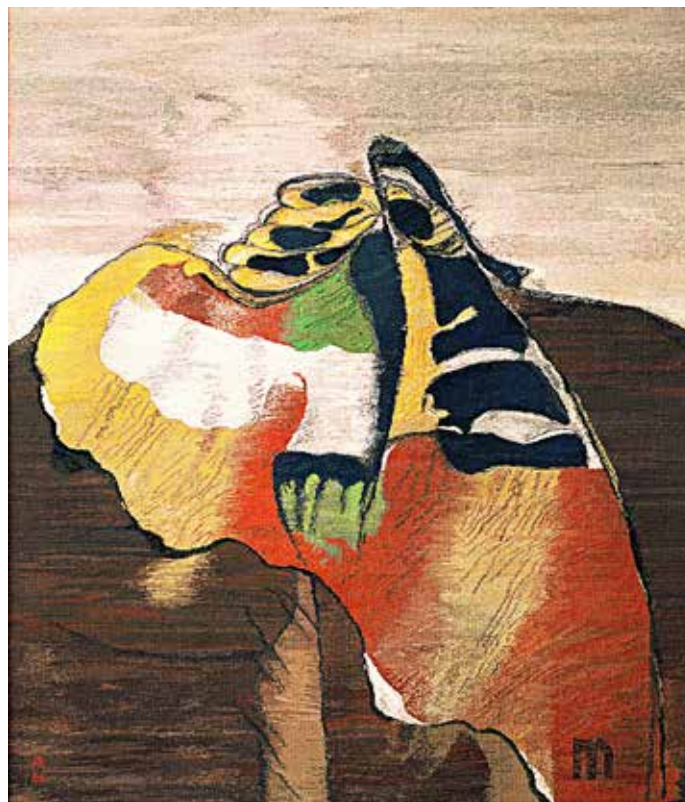


ВРСАЈКОВ ИСИДОР, "Стари сат", 1975.

256 x 193 цм

Вуна, клечана техника

Коаутори: Живановић Смиља, Остојић Видосава, Хорват Ана



МАНЧИЋ НАДА, "Лептир", 1992.

208 x 183 цм

Вуна, клечана техника

Коаутори: Андрашик Зузана



РАКОВИЋ МИРОСЛАВА, "Носталгија No 4", 2019.
196 x 131 цм
Вуна, клечана техника
Коаутор: Грбић Весна



РАКОВИЋ МИРОСЛАВА, "Носталгија No 7", 2019.
196 x 144 цм
Вуна, клечана техника
Коаутор: Ђукић Ева



МИШЕВИЋ МАЈА, "Моја лепа башта", 2007.
196 x 269 цм
Вуна, клечана техника
Коаутори: Ковач Милица, Добановачки Мирјана



ПУЛАИ АРПАД, "Путеви Јадрана", 2015.
247 x 115 цм
Вуна, клечана техника
Коаутори: Добановачки Мирјана, Попадић Жељка



МАКСИМОВИЋ БОРИС, "Таписерија", 1981.
163 x 205 цм
Вуна, клечана техника
Коаутори: Исаков Ружица



РАДОВАНОВИЋ МАРКОВИЋ ВЕРА, "Дубоко плаво", 2003.
284 x 127 цм
Вуна, клечана техника
Коаутори: Ђукић Ева, Грбић Весна



Петровадин, Тврђава 9
+381 (0)21/6431519
atelje61@mts.rs; info@atelje61.org.rs
www.atelje61.org.rs
<https://sr-rs.facebook.com/atelje61>

